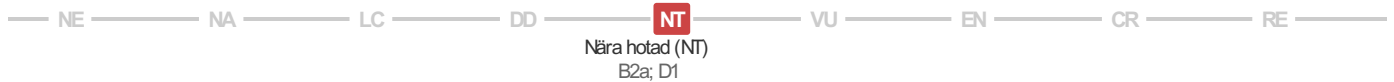

Sedum villosum

Klibbig fetknopp

Nära hotad (NT)
B2a; D1

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Saxifragales (stenbräckeordningen), **Familj:** Crassulaceae (fetbladsväxter), **Släkte:** *Sedum* (fetknoppar), **Art:** *Sedum villosum* - klibbig fetknopp L.
Synonymer:

Kännetecken

Klibbig fetknopp är en flerårig, 2–10 cm hög ört. Stjälk, blad och foderblad är körtelhåriga. Bladen är trinda, trubbiga, jämbreda, cirka 5 mm långa och rödaktiga. Blommorna är få i ett glest knippe i stjälktoppen. Kronan är från början blekskär till vit, senare röd. Från stambasen bildas groddknoppar.

Utbredning och status

Klibbig fetknopp är känd från sammanlagt 13 svenska lokaler, i nordvästra Jämtland (minst 7 lokaler), Lycksele lappmark, Vindelfjällen (1), Pite lappmark (3) och Torne lappmark, Sjängeli-området (2) och Tidnopakke-Laimo (3). De flesta förekomsterna ligger nära gränsen till Norge. På samtliga lokaler utom en i Pite lappmark är arten sparsamt förekommande och bestånden är ofta mycket små. Aktuell information finns endast för några av lokalerna varför nuvarande status är svårbedömd. I Norge är arten ej så sällsynt inom södra högfjällsområdet. Den förekommer även på ett par lokaler i anslutning till förekomsterna i Jämtland, samt ett 40-tal förekomster spridda från Saltdal i Nordland till Vadsö i Finnmark. I Finland är den känd från en lokal i Killilä lappmark. Den är vanlig på Island och Skottland, tämligen allmän i Syd- och Mellaneuropa från Portugal till Österrike, sällsynt något längre mot öst i Vitryssland och Serbien, osäker i Ukraina och utgången i Polen. Utanför Europa finns klibbig fetknopp sällsynt i västra Nordafrika, på Grönland samt på en lokal i Kanada (Labrador).

Ekologi

Klibbig fetknopp växer i fuktiga (ofta kalkrika) miljöer som översilade klippbranter och hållar, klippskrevor, vid källor och i källdråg, samt inte sällan på kulturskapade lokaler. Den verkar föredra ståndorter där fuktigheten växlar mellan extremt torrt till extremt fuktigt. Arten växer på finsediment, mo–mjåla. Den förekommer från subalpin till lågalpin region.

Hot

Vindkraftutbyggnad, telemaster och annan fjällexploatering kan vara ett visst hot framöver. Aktuell status är dock dåligt känd på grund av att flertalet förekomster ligger otillgängligt till.

Åtgärder

Flera av jämtandslokalerna ligger inom Blåsjöfjälls naturreservat, även en lokal i Lycksele lappmark och ett par i Torne lappmark ligger inom skyddat område. De förekomster av arten för vilka aktuell information saknas bör återbesökas och arten bör övervakas av floraväktare.

Övrigt

Klibbig fetknopp är fridlyst. Utländska namn – NO: Lodnebergknapp, DK: Lådden Stenurt, FI: Karvamaksaruoho, GB: Hairy Stonecrop.

Naturvård

Fridlysnig: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 8. Bestämmelsen gäller hela landet

Litteratur

Arwidsson, T. 1943. Studien über Gefäßpflanzen in den Hochgebirgen der Pite lappmark. *Acta Phytogeographica Suecica* 17.

Gjærevoll, O. 1990. *Maps of Distribution of Norwegian Vascular Plants. II. Alpine Plants*. Trondheim.

Jakobsson, A. 1997. Sällsynta fjällväxter i Torne lappmark. *Examensarbete på Biologisk-Geovetenskaplig linje*. Stockholms Universitet.

Laine, U. 1997. Karvamaksaruoho. I. Rytteri, T. & Kettunen, T. (red.) *Uhanalaiset Kasvimme*. Helsingfors.

Författare

Mora Aronsson 1995. Rev. Mora Aronsson & Margareta Edqvist 2006. © ArtDatabanken, SLU 2007.